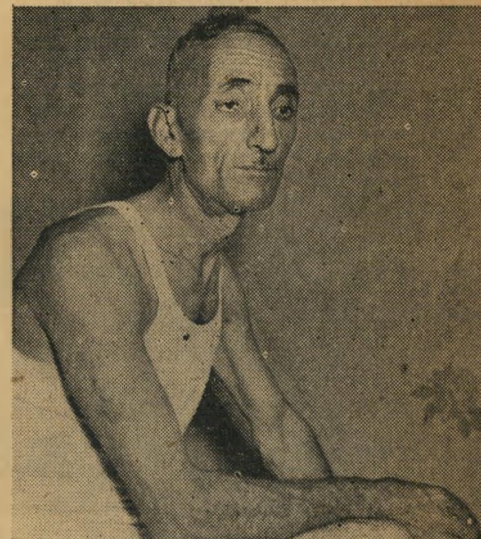

קרן אור חיוורת ריקדה על הכביש החלק, משי תולת — ללא הצלחה רבה — לפזר את החשכה בפני האופנוע הדהה. פתאום הצטיירו קחים ערפליים של עמוד חשמל הניצב באמצע הרחוב. יצחק בוגאיוב, שחור, יפה, פועל נמל בן 23 שהיה בדרכו חזרה מבילוי מוצאי שבת לחץ בכל כוחו על ידיית הבלם. אך לשוא. זה היה מאוחר מדי.

האופנוע המשיך בתנופתו הקטלנית, צעקה פלחה את הליל השקט. ואחריה קול ההתנגשות. מצאו את יצחק מעוץ מתחת לאופנועו כשעשן דליל עולה מו המנוע. שוב קצר מלאך המוות את קצירו.

אותה שעה כינס סגן מפקח מחוזי יהודה גיא, ראש מחלקת התנועה במטה הארצי של המשטרה (בתמונה למטה יחד עם עוזריו ע.מ.מ. יצחק גורפינקל ומר. שלמה הררי) את אנשיו ל- דיון במצב הכביש המופקר. אמר גיא: אין אנו

מעוניינים שהנהג יראה בשוטר התנועה שטן חי ניצב בכביש למרר את חייו ולשלול מכיסו את הלירות שהוא משתכר בעמל כפיים. נהסוך הוא, המצב כיום. בתקופת גאות האוכלוסיה, לעומת קיפאון כח האדם במשטרה, דורש שיתוף פעולה מוחלט בין שלושת שותפי התנועה בדרכים: הנהג, הולך-הרגל ושוטריהתנועה. רק בדרך זו נוכל למגר את שמפקיר את הכביש למוות המשתולל ו- הופכו לבעייה הרתי-אסונות.

268 שוטרי תנועה (כולל מנגנון), שהם רק 50 אחוז מהמספר הנקוב בתקן למצב נורמלי, מחולקים בין מחוזות חיפה, ירושלים, טבריה ותל-אביב, שהיא הנפה החזקה ביותר, בפקודות ע. מ. מ. ליאון קופל (בתמונה מימין), מלבד שוטריהתנועה הרכובים על אופנועיהם וסוסיהם, שזכו לפרסומת רבה, הפעילה משטרה-התנועה משמרות נייחים המצויידים בצידוד האמריקאי החידיש ביותר (כגון גייפים בעלי מכשירי אלחוט). אולם מניעת תאונות בדרכים אינה ענין של צידוד ושוטרים בלבד. אילו אפשר היה להשיב מדריך ליד כל נהג ושוטר בכל חמשים מטרים בכבישים היה מנגנון המשטרה מגיע לשיא היעיי לוח. אך מצב כזה לא יהיה מעולם.

על כן חייב האזרח עצמו למלא תפקידים אלה- להיות גם מדריך וגם משגיח על הנעשה בכבישים.

רחל אליעזר

לרכושה של משפחת משה אליעזר נוספו כמה מזכרות: שמלת ילדה חדשה, עריסה ריקה, כתמי-לכלוך על הקיר וגליון של דבר מיום הרביעי, 16.5.51, המודיע במדור הכרוניקה השיגרית, כי הילדה רחל אליעזר, בת שנה וחצי, נדרסה למוות על ידי מכונית כיוו של ערירת תל-אביב. משפחת אליעזר (אב, אם, בן ושתי בנות) גרה בחדר קטן בקומת הקרקע של בית מספר 45, ברחוב חזקיהו המלך, האב, בן 45, עובד כפועל שחור בכל מקום שימצא, ואילו האם עסוקה משך כל היום בטיפול בחדר ובילדים. ביום ההוא יצאה רחל הקטנה לשחק עם אחותה בחצר הגדולה, כאשר שמעה האם צעקה ובהשוורה: "ילדה קטנה נדרסה על ידי מכונית!" היא רצה החוצה ואספה את הגופה המרוסקת של בתה רחל.

"כל השנים האלה חיינו כולנו בחדר הקטן הזה ואף פעם לא קרה כלום. אפילו מחלה קטנה לא פגעה בנו. ועכשיו בא פתאום המוות לתוכנו. למה? למה?" היא שואלת בקול חנוק מבכי. על הקיר תולה תמונה גדולה של הנוג אליעזר וסביבו שלושת ילדיהם. ואילו מרחל אין כל תמונה. עם העלמה לא השאירה אחריה אלא זכרונה בלב הוריה וסימני ידיה הקטנות על הנייר הצבעוני המכסה את הקיר ליד עריסתה. "ומי יודע?", שואלים ההורים, "מתי ידעו גם סימנים אחרונים אלה בשמש?" בארון הקטן שבפינה מקופלת שמלת-כותנה קטנה אשר הילדה הקטנה סרם זכתה ללבשה. אין עובר כמעט יום מבלי שהאם תיגש הארון ותוציא את השמלה, תנערה ותקפלה מחדש. אולם אין זה אלא תהליך לקול הרך שהיה קורא לה מעומס העריסה: "אמא! אמא!" קול התינוקת שנדם בעפר החצר.

משה רוזנו

"הכניתי את האוכל אוגניה, אני הולך לבקר את מושיקו", היה דברו האחרון של משה רוזנו.

באחד מרחובות החול בעומקה של שכונת-התקווה, גרה אוגניה רוזנו עם בתה בת 13. לפני שמונה שנים עלו לארץ מברצלונה שבספרד. "הוא לא רצה את הדירה היפה בת ארבעת החדרים, מאס בחנות הגלנטריה מכניסת הרוחים, בחר להיות סבל בארץ-ישראל. להסתפק בלחם צר ובחור צר ממנו."

"אני הייתי צריכה למות במקומי", גועה אוגניה בבכי, "זקנה אני בת 55. הוא היה צעיר בן 46, חסון וטוב לב כמל-אך, למה, למה?" פרושות ידיה כלפי מעלה ובעיניה זעם וכאב עמוק.

ערב הבחירות עזב משה רוזנו את ביתו לבלי שוב עוד. הוא נשק לבתו. שתי מטרות היו לו בדרכו האחרונה: לבחור בקלפי ולהגיע אל בית בנו בן 22 שגר בשיכון החיילים המשותפים בהדר-יוסף, כדי לשבת אצל מיטת נכדו החולה, לשחרר בכך את כלתו על מנת שתגיע גם היא לקלפי. היא בחר, עלה על האוטובוס הנוסע להדר-יוסף, ירד ממנו, נדרס ע"י גלגליו הקדמיים. בחלון נצבו בנו, כלתו ונכדו החולה.

"מכרתי את תלת-האופניים שהש-איר אחרינו" אומרת אוגניה, "כדי שבתנו צפורה תוכל להמשיך לל-מוד ולוא עוד שנה אחת בלבד." כשיחוסל כסף האופ-ניים תצא אוגניה ל-עבוד.

המניעה

משלושת אמצעי הלחימה בתאונות דרכים, הר כח ששית ההסברה מסתכמת בתוצאות החיור ביות ביותר. במקום שקיים חינוך תנועה יעיל ומקיף — אחוז תאונות הדרכים קטן ביותר.

לפני זמן קצר הוקם במטה משטרת ישראל מדור להסברה שתפקידו לא קטן, ואולי גדול, מתפקידם של אלה המפעילים את חוק התנועה בכבישים. מומחי תנועה חוזרים לכתות בתי-הספר (תמונה משמאל) מסבירים לילדים כיצד יש להתגבר על איומי הכביש. במעברות מתחנך דור שמושגיו על תנועה הלמו את מצבה בימי הביניים. הדוגמה הקלאר סית: עולה שפתח את דלת האוטובוס, ליד מחנה ראשהיעין, ירד ממנו שעה שדור במהירות של חמישים ק"מ לומטר לשעה. כשנשאל בבית החולים מדוע עשה זאת, מלמל מבעד לתחבויר שת הגבס: "לא ידעתי שהאוטובוס יעצור ליד המעברה". אולם העולים החדישים אינם גרועים בהרבה מן ההתיקים, המצטיינים גם הם בחוסר חינוך לבטחון. חברי אגודות הנהיגות שנוסדו בשלר שת הכרכים יוצאים לרחובות, מרביצים להולכי רגל, אשר שניים מכל חמשה בייניהם חוצים את הכביש אלכסוניות מבלי להבין שמאחורי גבם דוהרת מכונית, את תורת הירידה הנכונה מן המדרכה, התצויה הזהירה בכביש. אולם פעולת אי גודות אלה, אף שהיא נאה וחיונית, אינה יכולה להספיק.

באמצעות שני אמצעי התעמולה, העיי תונות והרדיו, חותר מדור ההסברה (כמר סה הארצי של משטרת ישראל) לקראת פיתוחו של חוש-תנועה בריא ויציב בקרב תושבי המדינה. 47.800 דו"חים (רפור-טים) גרשמו בשנת 1950, שעה שמספר כל כלי הרכב הגיע ל-35.000. כמעט רי פורט אחד לכל נהג.

תוצאתם — לחץ עצום של תיקים על בתי-ההדיון, לחץ שנוטל את עוקצו של המקרה, שאינו משמש עוד מופת חינוכי אם משפטו מתקיים שנה לאחר תאריך העבירה וגורם למתן עונשים קלים ביחס עביר פשעים המסכנים את חיי האזרח סכנה מתמדת.

המצב הנוכחי של חוסר כוח אדם ב- מחלקת התנועה של המשטרה, נובע הן מתנאי התקציב הזעום והן מקשיי האיסו

